

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА НОВИ ГРАД
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ

Петра Кочића бр. 2, 79220 Нови Град • телефон: +387 52 720 900 • факс: +387 52 720-901

Број: 01-052-87/24

Датум: 22.03.2024.

На основу члана 18. став 3. Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 63/21), члана 59. и 82. став 3. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број: 97/16, 36/19 и 61/21), члана 66. и 83. став 3. Статута општине Нови Град („Службени гласник општине Нови Град“, број: 2/17), Начелник општине Нови Град **доноси:**

**Упутство за средњорочно планирање рада Општинске управе
Општине Нови Град за период од 2025-2027.године**

Увод- Сврха Упутства

Упутство за средњорочно планирање рада Општинске управе Општине Нови Град за период од 2025-2027.године (у даљем тексту: Упутство) је израђено у складу са чланом 18. став 3. Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 63/21), чланом 17. став 2. Уредбе о стратешким документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/21) и чланом 8. Уредбе о спроведбеним документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 8/22).

Упутство произилази из стратешког оквира који, у складу са Законом о стратешком планирању и управљању развојем Републике Српске, чине стратешки документи, закони и други акти које доносе Народна скупштина Републике Српске, Влада Републике Српске, органи јединица локалне самоуправе, као и документи настали у процесу испуњавања међународних обавеза и обавеза из процеса европских интеграција. Овим Упутством стављен је највећи нагласак на Ревидирану стратегију развоја Општине Нови Град за период 2023. – 2026. године (Службени гласник Општине Нови Град број: 03/23), односно на стратешке циљеве, приоритете и мјере који ће се спороводити до краја 2026.године. Упутство у обзир узима и друге стратешке документе и акционе планове, како на републичком, тако и на локалном нивоу. Уредом о спроведбеним документима документима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 8/22) прописани су минимални елементи Упуства, а исто се израђује сваке године за период од 3 године (1+2 по rolling систему).

Чланом 18. Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској прописано је да Упутство за средњорочно планирање јединица локалне самоуправе представља основ за израду средњорочних планова рада, те се Упутством формално започиње процес трогодишњег и годишњег планирања. Кроз припрему Упутства сагледава се и уважава актуелни развојни контекст, те се доноси политичка одлука о основним правцима развоја за наредни трогодишњи период. Као такво, Упутство представља основ за израду Средњорочног плана рада Општинске управе Општине Нови Град за период од 2025-2027.године, Годишњег плана рада Начелника и Општинске управе Општине Нови Град за 2025. годину, Буџета општине Нови Град за 2025.годину и Плана капиталних инвестиција општине Нови Град за период од 2025-2027.године.

Поред тога што представља усмјерење за будући рад Општинске управе, Упутство служи и осталим заинтересованим странама (ванинституционалним актерима) као водиља за планирање и имплементацију конкретних пројеката и активности у наредном трогодишњем периоду.

Кратак опис развојног контекста, укључујући изазове и ризике везане за предстојећи трогодишњи период

Макроекономски показатељи општине Нови Град (компарација 2018-2023. година):

ИНДИКАТОР	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ИНДЕКС РАЗВИЈЕНОСТИ ОПШТИНЕ	Средње развијена	Средње развијена	Неразвијена	Неразвијена	Неразвијена	Неразвијена
Површина (км ²)	470 км ²	470 км ²	470 км ²	470 км ²	470 км ²	470 км ²
Становништво (Попис 2013: 25 240 стан.)	23 716 (процјена РЗЗРС)	23 419 (процјена РЗЗРС)	23 118 (процјена РЗЗРС)	22.768 (процјена РЗЗРС)	22.768 (процјена РЗЗРС, 2021.г.)	22.401 (процјена РЗЗРС, 2022.г.)
Природни прираштај (апсолутно)	-231	-194	-208	-254	-304	-216
Број рођених	147	159	152	154	167	160
Број умрлих	378	353	360	408	471	376
Миграциони салдо	-104	-84	-108	-32	-110	-104
Просјечна старост становништва	44,23	44,54	44,86	45,05	45,22	45,39
Удио становништва са преко 65 година старости у укупном броју становника (%)	19,61	20,13	20,82	21,41	21,85	22,37
Број запослених становника (просјек)	3.999	4.009	4.037	4.023	3.927	3.903
Активна понуда радне снаге	1.608	782	902	901	787	681
Радна снага (запослени+незапослени)	5.607	4.791	4.939	4.924	4.714	4.584
Стопа незапослености (%) (незапослени/радна снага x 100)	28,67	16,32	18,26	18,29	16,69	14,85
Стопа запослености (%) (запослени/радна снага x 100)	71,32	83,67	81,73	81,70	83,30	85,14
Број привредних друштава	151	144	147	140	140	Н/А
Број самосталних предузетника	420	423	421	441	445	431
Просјечна након опорезивања- у КМ	742	801	854	893	1.014	1.146
Просјечна бруто плата у КМ	1.164	1.227	1.315	1.352	1.508	1.719
Укупан приход МСП-а у КМ	221.277.406	245.993.506	244.358.109	276.567.936	320.701.497	Н/А
Нето добит правних лица у КМ	8.803.158	10.706.468	11.784.369	16.173.917	21.839.202	Н/А
Обим робне размјене у КМ	118.325.000	117.078.000	116.553.142	132.785.000	112.683.909	117.137.000
Укупан извоз у КМ	36.878.000	38.106.222	34.623.737	45.220.000	33.292.999	32.424.000
Укупан увоз у КМ	81.447.000	78.972.000	81.929.405	87.565.000	79.390.910	84.714.000
Покривеност увоза извозом (%)	45,3	48,3	42,3	51,6	41,93	38,3
Број долазака туриста	710	733	236	437	524	Н/А
Број ноћења ноћења туриста	1.651	1.655	518	641	1488	Н/А
Укупно наплаћена боравишна такса, КМ	2.448	2.514	1.402	3.211	4.472	5.033,05
Број ученика основних школа	1.553	1.483	1.464	1.453	1.431	1.398
Број ученика средњих школа	745	709	601	549	570	563
Број љекара	18	19	19	18	18	15

Извор података: „Градови и општине Републике Српске 2018 - 2023“, Републички завод за статистику Републике Српске, Привредна комора РС, Пореска управа РС, АПИФ

Општина Нови Град, према Одлуци о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2024. годину од 05.10.2023. године, (Службени гласник РС 93/23), **спада у неразвијене општине.**

Нови Град је већ дуже вријеме суочен са **неповољним демографским трендовима**, било да се ради о миграционом салду или о константно негативном природном прираштају и старењу становништва. Укупан број становника, према процјени за 2023. годину износи 22.401, тако да је густина насељености у 2023. години износила 47,66 стан./км². Просјечна старост

становништва је 45,39 година, што је више од републичког просјека, који износи 43,68 године. Број рођених је сваке године мањи, док је број умрлих из године у годину већи, што је утицало на континуиран раст стопе негативног природног прираштаја, а у 2023. години природни прираштај износио је -216 апсолутно.

У структури локалне економије највише учествују микро и мала предузећа из области трговине, услужних дјелатности и прерађивачке индустрије. **Просјечан број запослених 2023.године** износио је 3.903, што је за 24 радника (0,6%) мање у односу на претходну годину (просјечан број запослених 2022.г.- 3.927). У периоду од 2020-2023.године регистровано је смањење броја запослених за 134 лица. **Регистрована незапосленост** на подручју општине Нови Град на дан 31.12.2023. године је износила 631 лице које тражи запослење, што је за 106 лица мање у односу на претходну годину (14,4%). У протеклих неколико година евидентан је одлазак радне снаге са подручја општине, тако да је у периоду од 2020.-2023.године на евиденцији Завода за запошљавање регистровано 221 лице мање које тражи запослење. Подаци о кретању броја запослених и незапослених на подручју општине Нови Град такође недвосмислено говоре о неповољним демографским кретањима.

Са аспекта **спољнотрговинске размјене**, укупан обим робе размјене општине Нови Град са иностранством у 2023. години износио је 117.137.000,00 КМ, што је за 4.453.091,00 КМ или 4% више у односу на претходну годину. Иако је салдо спољнотрговинске размјене позитиван и указује на извозни потенцијал, махом је заснован на пласману производа са врло малим степеном додатне вриједности или *lohn* пословима у области текстилне индустрије. **Извоз** у 2023.години био је мањи за 868.999,00 КМ (2,6%) у односу на 2022.годину, док је **увоз** у 2023.години имао тренд раста за 5.323.090,00 КМ (6,7%) у односу на 2022.годину. **Покривеност увоза извозом** у 2023.години износила је 38,3%, што представља пад од 3,63% у односу на 2022.годину.

На подручју општине је 2023.године дјеловало **585 привредних субјеката** (140 привредних друштава и 445 самостални предузетник). Просјечна **брutto плата 2023.г.износила је 1.719,00 КМ** (218,00 КМ мање од републичког просјека), а **нето плата 1.146,00 КМ** (128,00 КМ мање од републичког просјека).

Главна замјерка локалних привредника, али и потенцијалних инвеститора је, првенствено, укидање међународног транспорта робе на граничном прелазу у Новом Граду још 2013.године, од уласка Хрватске у ЕУ, због чега штету трпе привредници с обје стране ријеке Уне. **Прекатегоризација граничног прелаза Нови Град – Двор** у категорију граничног прелаза за транспорт роба омогућила би лакши промет робе и олакшала пословање привредним субјектима са подручја цјелокупне приједорске регије и Унско-санског кантона, те су активности на прекатегоризацији граничног прелаза један од приоритета рада у наредном периоду. На заједничкој сједници Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске (Загреб, 20. 6. 2023.) подржана је припрема Споразума о реконструкцији моста Нови Град (БИХ) – Двор (ХРВ) на цестовном правцу брзе цесте М14 (БИХ) и државне цесте ДЦ6 (ХРВ), а задужено је Министарство мора, промета и инфраструктуре Републике Хрватске и Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, односно заједничко радно тијело, да убрзају поступак припреме Споразума за потписивање. Закључивањем овог споразума дефинише се заједничко улагање у реконструкцију моста Нови град – Двор. Трошкове реконструкције моста, који се прелиминарно процјењују на око 2.000.000,00 КМ, БиХ и Хрватска ће сносити у једнаким дијеловима, по 50 %. Босанскохерцеговачка страна ће новац за реализацију овог пројекта осигурати на основу одлуке о начину расподеле средстава од дозвола за кориштење радиофреквентног спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система, којом је регулисано да ће се 70% средстава усмјерити на развој транспорта у БиХ.

У току 2023.године укупно наплаћена **боравишна такса** износила је рекордних 5.033,05 КМ, што је више за 561,05 КМ или 12,5% у односу на претходну годину, а дупло више у односу на 2018.годину. **Укупан број смјештајних једница** (лежаја) на подручју општине је 245 (више за 96 у односу на претходну годину) распоређених у 33 објекта. Већина објеката за смјештај спада у групу приватног смјештаја (кућа за одмор, апартман и собе за изнајмљивање), тако да се 62 лежаја налазе у смјештају мотелског типа, а 183 лежаја у 31 објекту приватног смјештаја. То, надаље, имплицира да структура смјештајних капацитета на подручју општине није задовољавајућа и не може адекватно подржати развој туризма на отвореном, за који Нови Град посједује значајне потенцијале и интересовање посјетилаца. С обзиром да Нови Град посједује и значајне потенцијале за развој екскурзионог и манифестационог туризма (школе у природи,

дидактичке фарме, фестивали, сусрети спортских и културно-умјетничких друштава и слично), **неопходно је обезбиједити смјештајне капацитете**, који би имали могућност прихвата већих група посјетилаца у једном објекту (тренутно се у један објект може смјестити највише 30 посјетилаца). Неопходно је постојећу туристичку понуду трансформисати у правцу креирања разноликог доживљаја посјетилаца у растућим тржишним нишама и прилагођавања новим трендовима у постпандемијском периоду, гдје су посебно значајни облици туризма који се везују за природу, активан одмор и персонализована путовања, што и представља и највеће туристичке потенцијале Новог Града. Акценат у сектору туризма је потребно ставити и на манифестацију „Интернационална Уна регата лађом низ Уну“, у циљу промовисања унске лађе као брэнда овог подручја. Због богатства рибљег свијета у ријекама, једну од основа развоја туризма треба да представља и риболовни туризам. У циљу развоја риболовног и авантуристичког туризма, неопходно је обезбиједити адекватне услове за љубитеље ових видова туризма, првенствено у виду изградње рафтинг/ауто кампа са неопходном пратећом инфраструктуром. Богатство етно-социјалних потенцијала и културно-историјских потенцијала, брэндирање „Крајишког сира“, гастро-етнолошки и рурални туризам такође представљају облике туризма који могу знатно унаприједити туристичку понуду.

Када говоримо о **образовању**, општина Нови Град је у школској 2022/2023.г. имала 1.398 ученика основних школа, 563 ученика средњих школа, те 38 студента на 1 високо-школској установи (Паневропски универзитет „Апеирон“, ОЈ Нови Град). Евидентан је тренд опадања броја ученика дужи низ година, посебно у подручним школама. Укупан број ученика основних и средњих школа у периоду од 2018-2023.године смањен је за 337 ученика (14,66%). Такође, постоји неусклађеност образовног система са потребама тржишта рада.

Примарну здравствену заштиту становништва општине Нови Град организује и води ЈЗУ „Дом здравља“ Нови Град. Дом здравља Нови град пружа здравствену заштиту и становништву сусједних општина Крупа на Уни и Костајница. У Дому здравља примарна здравствена заштита се организује по моделу породичне медицине, путем 13 тимова. Рад амбуланти породичне медицине је организован у сједишту установе, у згради Породичне медицине у Новом Граду, а 4 амбуланте се налазе у МЗ Доњи Агићи, МЗ Мала Новска Рујишка, МЗ Добрљин и МЗ Сводна. Поред амбуланти породичне медицине у Дому здравља здравствену заштиту становништву обезбјеђују и РТГ служба, Гинеколошка амбуланта, Хируршка амбуланта, Офталмошка, Неуролошка и ОРЛ амбуланта, Центар за ментално здравље, Центар за базичну рехабилитацију, 3 стоматолошке амбуланте и ортодонција, Стоматолошка лабораторија, Хематолошка лабораторија, Хигијенско-епидемиолошка служба, Служба за консултативно специјалистичку заштиту, Служба лабораторијске дијагностике, Служба радиолошке и ултразвучне дијагностике, Амбуланта за плућне болести и АТД, Педијатријска служба и Служба хитне медицинске помоћи и хитног санитетског превоза. Здравствену заштиту становништву пружају и приватне специјалистичке амбуланте: 1 гинеколошка амбуланта, 4 приватне стоматолошке амбуланте, 1 амбуланта интерне медицине, 1 специјалистичка амбуланта медицине рада, те 1 приватна лабораторија. У марту 2024.године потписан је **Споразум о увођењу Дома Здравља Нови Град у Локални трезор Општине**, којим се дефинишу активности које је неопходно предузети у циљу припреме и увођења Дома здравља у Локални трезор Општине најкасније до 01.01.2025. године. **Систем социјалне заштите** на подручју општине Нови Град организован је кроз установе социјалне заштите ЈУ „Центар за социјални рад“, са организационом јединицом Социјално педагошка заједница у насељу Млакве као и кроз рад ЈУ „Дом за старија лица“ у Деветацима. Центар за социјални рад користи пословне просторије у Новом Граду као и простор у насељу Млакве за пружање услуга збрињавања дјеце без адекватног родитељског старања. Дом за старија лица у Деветацима је 2019. године потпуно обновљен и реконструисан те испуњава све законом прописане услове за рад и бригу о старијим лицима. Тренутан капацитет Дома за старија лица износи 24 кревета, а с обзиром на демографску структуру становништва, потребно је планирати проширење капацитета за бригу о старима.

С аспекта **јавне сигурности**, Нови Град спада у релативно безбједне средине, међутим потребно је истаћи да евентуална изградња одлагалишта радиоактивног отпада на Трговској гори на подручју општине Двор у Републици Хрватској, у непосредној близини општине Нови Град, може имати веома негативан утицај на здравље и животну средину становника општине Нови Град. Безбједност грађана додатно угрожава све већи број паса луталица на улицама општине. Број паса луталица/незбринутих паса је значајан. Процјељује се да на градском

подручју има око 200 паса луталица. Свакодневно је евидентно 5-10 паса у урбаном центру као и рубним подручјима и руралним дијеловима општине.

Стање квалитета **параметара животне средине** на подручју општине Нови Град је још увијек на нивоу који се може контролисати и побољшавати. Највећи онечишћивачи ваздуха су појединачне котловнице у привредним објектима као и пећи за загријавање у објектима индивидуалног становања, јер на подручју општине не постоји јединствен систем топлификације. Већина водотока на подручју општине је изложена сталном загађењу од стране комуналних отпадних вода, те утицају неконтролисаног одлагања отпада. Један од кључних ризика у области заштите животне средине је евентуална изградња одлагалишта радиоактивног отпада на Трговској гори. Одустајање Републике Хрватске од намјере за одлагањем отпада до 2028.г. не значи да ће и дефинитивно одустати. Досадашњи резултати истраживања које је спроведено у сарадњи са Институтом за јавно здравство Републике Српске и Републичким заводом за геолошка истраживања, показали су да је Трговска гора неадекватна локација за одлагање отпада. У наредном периоду биће формиран експертски тим који би детаљним геолошким истраживањима Хрватској представио доказе, који потврђују да би радиоактивни отпад угрозио здравље становника Републике Српске. У сарадњи са Факултетом безбједносних наука Универзитета у Бањој Луци израђена је студија „Складиште радиоактивног отпада у граничном подручју између Републике Хрватске и Босне и Херцеговине – перспектива људске безбједности" према којој евентуална изградња одлагалишта радиоактивног отпада има потенцијал да утиче на регионалну безбједносну динамику. У случају хаварије, директне и индиректне посљедице осјетиће све државе, не само из унског, већ и савског и дунавског слива.

У погледу заштите животне средине Општина Нови Град треба да улаже и гради пратећу комуналну и цестовну инфраструктуру, те улаже у примјену мјера енергијске ефикасности тако да подржава дугорочне потребе заједнице и минимизира утицај на животну средину, а исто укључује и ефикасно кориштење обновљивих извора енергије.

Депонување прикупљеног чврстог мјешовитог комуналног отпада се врши на централној градској депонији која се налази у дијелу насеља Шућа, на удаљености од око 4 км од центра града, узводно уз ријеку Сану. Најозбиљнији проблем представља **велики број нелегалних депонија** које је потребно хитно санирати и довести у првобитно стање. **Градску депонију је неопходно санирати** на начин да се омогући прикупљање и пречишћавање отпадних вода са депоније, као и да се онемогући неконтролисано испуштање гасова у атмосферу који настају разлагањем различитих врста органског и неорганског отпада. На подручју општине Нови Град не постоје локације за селективно прикупљање отпада односно још увијек се не врши организовано прикупљање отпада за рециклажу. У плану је набавка пресе и стварање услова за рециклажу папира и пластике. Према процјенама КП „КОМУС“ а.д. Нови Град на годишњем нивоу би се могло рециклирати око 1.000 тона папира и пластике.

Са аспекта **енергетске ефикасности**, Општина Нови Град је 2019. године приступила Споразуму градоначелника за климу и енергију, чиме се обавезала на дјеловање којим ће се постићи смањење емисија гасова стаклене баште за најмање 40% до 2030. године. Фокус за наредни период односи се на утопљавање јавних објеката и побољшање њихових енергетских карактеристика и замјену постојећих свјетиљки уличне расвјете ЛЕД свјетиљкама/расвјетом.

Ризици везани за предстојећи трогодишњи период

На привредна кретања у Републици Српској, па тако и у Новом Граду, у великој мјери утичу кретања у окружењу, односно глобална економска кретања. У околностима наставка кризе због сукоба у Украјини и санкција према Русији, кризе енергетског тржишта, те продужених инфлаторних притисака, током 2023. године, дошло је до избијања сукоба на Блиском истоку и додатног заоштавања већ сложених политичких, економских, те монетарних политика на глобалном нивоу. Према Извјештају ММФ-а из 2023.године очекује се да ће глобална стопа инфлације са 6,9% у 2023. години пасти на 5,8% у 2024. години, али да се она у већини случајева неће вратити у жељене оквире до краја 2025. године. Пројекције Свјетске банке и у наредном периоду предвиђају пад цијена енергије и хране, као и ђубрива на свјетском тржишту, док ће цијене сировина бити у благом порасту, одражавајући се и на наше тржиште. Полазећи од наведених претпоставки, те очекиваног економског раста, раста плата и потрошње, али и високе базе из текуће године, те постепеног слабљења спољних притисака на цијене, односно нижим цијенама енергената и прехранбених производа у наредном периоду, очекује

се да ће просјечне потрошачке цијене у Републици Српској у 2024, 2025. и 2026. години порасти за 3%, 2,2% и 1,8%, респективно. Према Програму економских реформи Републике Српске 2024-2026, **пројектоване стопе привредног раста у Републици Српској у периоду 2024–2026. година износе 3%, 3,2% и 3,5% респективно**, а остварење пројекција у условима неизвјесности, подложно је углавном спољним ризицима.

Главни ризици за остварење пројекција свакако су везани за ризике из окружења, а могуће продубљивање и продужење кризе у Украјини, сукоба на Блиском истоку и заоштравање међународних и економских односа, и са тим повезано застој у ланцима снабдијевања и даљи инфлаторни притисци, те раст каматних стопа, утицаће негативно на потрошњу, инвестиције, спољнотрговинску размјену, а посредно и на привредни раст.

Законодавни ризици се односе на непостојање или недореченост постојећих законских прописа, али и на доношење нових и измјене постојећих законских прописа које за посљедицу имају смањење прихода, а повећање трошкова пословања органа управе. Ризик носе и промјене у приоритетима рада надлежних републичких и државних органа и организација од којих зависи обављање редовних послова и реализација конкретних стратешких пројеката. Технолошки ризици су везани уз информатичке услуге, али и уз техничке и људске капацитете саме Општинске управе који нису довољно развијени. Посебан ризик носи изложеност поплавама и клизиштима који наносе велике штете чије санирање захтјева ангажовање свих расположивих ресурса.

Преглед стратешких циљева (праваца развоја) који проистичу из Ревидиране стратегије развоја општине Нови Град 2023-2026

Ревидирана стратегија развоја општине Нови Град за период од 2023.-2026.године израђена је у складу са законским оквиром који уређује питање стратешког планирања и управљања развојем у Републици Српској, а иста је усвојена од стране Скупштине општине Нови Град дана 27.03.2023.године Закључком број 02-022-34/23 („Службени гласник општине Нови Град“, број: 03/23).

Ревидирана стратегија развоја општине Нови Град за период од 2023.-2026.године је дефинисала 3 стратешка циља:

- **Стратешки циљ 1:** Конкурентна локална економија кроз интензивирање производње и повећање запослености
- **Стратешки циљ 2:** Побољшан квалитет живота свих грађана и стварање друштва једнаких могућности
- **Стратешки циљ 3:** Очувана животна средина уз рационално коришћење природних ресурса и унапријеђену енергетску ефикасност

Преглед приоритета, мјера и кључних стратешких пројеката из Ревидиране стратегије развоја општине Нови Град 2023-2026

С обзиром да вријеме важења Ревидиране стратегије развоја општине Нови Град 2023-2026 истиче крајем 2026.године, неопходно је првенствено да се у току 2026.године предузму активности на изради стратегије развоја за наредни плански период. У периоду до 2026.године потребно је активности планирати у складу са тренутно важећом Ревидираном стратегијом развоја општине Нови Град 2023-2026.

Визија развоја општине Нови Град: „Нови Град до 2026. године: Нова улагања, јединствени доживљаји и здрава средина!“, у планском периоду од 2024.-2026.године оствариће се кроз 3 стратешка циља, развијена у 11 приоритета, 28 мјера и 14 кључних стратешких пројеката. Наведено је инкорпорисано у **Ажурирани акциони план за спровођење Ревидиране стратегије развоја Општине Нови Град за период 2024. – 2026. године**, који се налази у прилогу овог Упутства.

У области економског развоја главни фокус до 2026. године су унапређење предузетничке инфраструктуре, подршка оснивању и развоју привредних друштава и предузетничких радњи, промоција инвестиционих потенцијала општине, унапређење

туристичке понуде креирањем привлачних туристичких производа заснованих на природи, спортско-рекреативним садржајима, култури и наслеђу, унапређење дестинацијског маркетинга и менаџмента, повећање обима и продуктивности пољопривредне производње, повећање конкурентности и развој ланаца вриједности у пољопривредно-прехрамбеном сектору.

У области друштвеног развоја, фокус до 2026. године су изградња и реконструкција саобраћајне инфраструктуре, јачање капацитета локалне управе и мјесних заједница, изградња и реконструкција образовне инфраструктуре, усклађивање образовних програма са захтјевима тржишта рада, развој примарне здравствене заштите, подршка рањивим категоријама становништва, развој културе и спорта на подручју општине, подршка програмима за унапријеђење положаја дјеце и младих, подршка за рад и дјеловање локалних организација цивилног друштва и провођење мјера популационе политике.

У области заштите животне средине главна подручја рада до 2026. године су усмјерена на редовно одржавање постојећих и изградњу нових инфраструктурних објеката за заштиту од елементарних непогода и других несрећа, јачање локалних капацитета заштите и спасавања, успостављање ефикасног и хуманог система за управљање популацијом паса луталица, унапређење експертске и правне борбе против изградње Центра за збрињавање РАО на Трговској гори, унапређење капацитета за збрињавање чврстог отпада и рециклажу, подршку кориштењу обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности, развој система водоснабдијевања, развој система збрињавања и пречишћавања отпадних вода, ажурирање и израда просторно-планске документације и спречавање нелегалне градње, успоставу система за стратешко управљање јавном имовином, те на промоцију и заштиту природних добара и одрживо кориштење ресурса.

Преглед стратешких циљева са припадајућим приоритетима, мјерама и кључним стратешким пројектима у периоду од 2024.-2026. године је наведен у наредној табели.

Наведени кључни стратешки пројекти представљају интервенције од највећег значаја за остварење стратешких циљева, а њихово спровођење може бити и основ за покретање других пројеката и њихови резултати треба да допринесу побољшању квалитета живота веће групе грађана, те да омогуће одрживи раст и развој. (Члан 11. Уредбе о стратешким документима у Републици Српској, Сл. Гласник Републике Српске 94/21).

**Преглед стратешких циљева са припадајућим приоритетима,
мјерама и кључним стратешким пројектима:**

Стратешки циљ	Приоритет	Мјера	Кључни стратешки пројекат
СЦ 1 Конкурентна локална економија кроз интензивирање производње и повећање запослености	1.1. Побољшати капацитете и конкурентност малих и средњих предузећа, уз сталан раст запослености	1.1.1. Унапређење предузетничке инфраструктуре	1.1.1.1. Уређење и развој ИЗ Пољавнице
		1.1.2. Подршка оснивању и развоју привредних друштава и предузетничких радњи	-
		1.1.3. Промоција инвестиционих потенцијала општине	-
	1.2. Позиционирати општину Нови Град као дестинацију за одмор и рекреацију на отвореном развојем интегрисане и препознатљиве туристичке понуде	1.2.1 Унапређење туристичке понуде креирањем привлачних туристичких производа заснованих на природи, спортско-рекреативним садржајима, култури и наслеђу	1.2.1.2. Изградња ауто/рафтинг кампа
		1.2.2 Унапређење дестинацијског маркетинга и менаџмента	-
	1.3. Унаприједити производњу уз постизање већег степена интензивности и продуктивности у пољопривредној производњи	1.3.1. Повећање обима и продуктивности пољопривредне производње	1.3.1.1. Изградња система наводњавања
		1.3.2. Повећање конкурентности и развој ланаца вриједности у пољопривредно-прехрамбеном сектору	-

СЦ 2 Побољшан квалитет живота свих грађана и стварање друштва једнаких могућности	2.1. Унаприједити јавну инфраструктуру, те квалитет и ефикасност јавних услуга у руралним и урбаним подручјима општине	2.1.1. Изградња и реконструкција саобраћајне инфраструктуре	2.1.1.1. Реконструкција моста и прекатегоризација граничног прелаза Нови Град-Двор
		2.1.2. Мјера: Јачање капацитета локалне управе и мјесних заједница	2.1.1.2. Изградња и реконструкција саобраћајне инфраструктуре 2.1.2.1. Стратешки пројекат: "Е-управа" и дигитализација јавне управе
	2.2. Приоритет: Побољшати квалитет и доступност услуга у области образовања, здравствене и социјалне заштите	2.2.1. Мјера: Изградња и реконструкција образовне инфраструктуре	2.2.1.1. Промјена намјене пословног простора у предшколску установу дјечији вртић
		2.2.2. Мјера: Усклађивање образовних програма са захтјевима тржишта рада	-
		2.2.3. Мјера: Развој примарне здравствене заштите	-
		2.2.4. Мјера: Подршка рањивим категоријама становништва	-
	2.3. Приоритет: Развој културе и спорта, те стварање стимулативног амбијента за развој цивилног сектора	2.3.1. Мјера: Развој културе и спорта на подручју општине	2.3.1.1. Стратешки пројекат: Адаптација, санација и реконструкција кино сале Нови Град
		2.3.2. Мјера: Подршка програмима за унапријеђење положаја дјеце и младих	-
		2.3.3. Мјера: Подршка за рад и дјеловање локалних организација цивилног друштва	
	2.4. Приоритет: Ублажити негативне демографске трендове и изградити подстицајно окружење за породицу и младе	2.4.1. Мјера: Провођење мјера популационе политике	2.4.1.1. Стратешки пројекат: Успостављање локалног фонда за подршку рјешавању стамбеног питања младих породица
СЦ 3 Очувана животна средина уз рационално коришћење природних ресурса и унапријеђену енергетску ефикасност	3.1. Приоритет Унаприједити систем заштите и спашавања од природних катастрофа и других несрећа	3.1.1. Мјера: Редовно одржавање постојећих и изградња нових инфраструктурних објеката за заштиту од елементарних непогода и других несрећа	-
		3.1.2. Мјера: Јачање локалних капацитета заштите и спасавања	-
		3.1.3. Мјера: Успостављање ефикасног и хуманог система за управљање популацијом паса луталица	
		3.1.4. Мјера: Унапређење експертске и правне борбе против изградње Центра за збрињавање РАО на Трговској гори	3.1.4.1. Стратешки пројекат: Припрема квалитетне и добро подложене аргументације против локације Трговске горе
	3.2. Приоритет : Ефикасно управљање отпадом и енергијом	3.2.1. Мјера: Унапређење капацитета за збрињавање чврстог отпада и рециклажу	3.2.1.1. Стратешки пројекат: Санација градске депоније "Шућа"
		3.2.2. Мјера: Подршка кориштењу обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности	-
	3.3. Приоритет: Побољшати јавни систем водоснабдијевања, систем сакупљања, одвођења и третмана комуналних отпадних вода	3.3.1. Мјера: Развој система водоснабдијевања	3.3.1.1. Стратешки пројекат: Реконструкција и проширење водоводне мреже на територији општине Нови Град
		3.3.2. Мјера: Развој система збрињавања и пречишћавања отпадних вода	3.3.2.1. Стратешки пројекат: Реконструкција и проширење

			канализационе мреже на територији општине Нови Град
	3.4. Приоритет : Ефикасно управљање простором, јавном имовином и животном средином	3.4.1. Мјера: Ажурирање и израда просторно-планске документације и спречавање нелегалне градње	-
		3.4.2. Мјера: Успостава система за стратешко управљање јавном имовином	-
		3.4.3. Мјера: Промоција и заштита природних добара и одрживо кориштење ресурса	3.4.2.1. Стратешки пројекат: Развој и јачање Парка природе „Уна“

**Индикативни финансијски оквир за реализацију стратешких мјера
за плански период до 2026.године:**

	Стратешки циљ 1	Стратешки циљ 2	Стратешки циљ 3	УКУПНО
2025	3.019.016,00 KM	10.193.886,00 KM	4.155.516,00 KM	17.368.418,00 KM
2026	3.319.016,00 KM	13.153.747,00 KM	5.213.590,00 KM	21.686.353,00 KM
УКУПНО	6.338.032,00 KM	23.347.633,00 KM	9.369.106,00 KM	39.054.771,00 KM

Укупна вриједност планираних стратешких мјера и пројеката за плански период до 2026.године износи 39.054.771,00 KM. Проценат планираних средстава који се односи на буџетска средства је 62,10% (24.254.260,00 KM) док се преостали дио од 37,90% (14.800.511,00 KM) односи на остале (екстерне) изворе финансирања.

Поред 17.368.418,00 KM планираних у 2025. години, за 2026. годину је планирано 21.686.353,00 KM.

Укупно планирано финансирање у периоду до 2026.године по секторима износи:

- Сектор економског развоја (Стратешки циљ 1)- за период до 2026.године планирано је укупно 6.338.032,00 KM (2.257.032,00 KM из Буџета и 4.081.000,00 KM из екстерних извора),
- Сектор друштвеног развоја (Стратешки циљ 2)- за период до 2026.године планирано је 23.347.633,00 KM (17.111.622,00 KM из Буџета и 6.236.011,00 KM из екстерних извора),
- Сектор заштите животне средине (Стратешки циљ 3)- за период до 2026.године планирано је укупно 9.369.106,00 KM (4.885.606,00 KM из Буџета и 4.483.500,00 KM из екстерних извора).

Поступак и динамика припреме Средњорочног плана рада Општинске управе Општине Нови Град за период од 2025-2027.године и Годишњег плана рада Начелника и Општинске управе Општине Нови Град за 2025.годину:

Све активности се морају извршити према следећем календару:

Активност	Носилац активности	Рок
Израда и достављање Упутства за средњорочно планирање рада Општинске управе Општине Нови Град за период од 2025-2027.године	Начелник општине	Март/Април 2024.г.
Израда радне верзије Средњорочног плана рада Општинске управе Општине Нови Град за период од 2025-2027. године	Кабинет Начелника, Одсек за управљање развојем	Мај/ Јуни 2024.г.
Јавне консултације о Средњорочном плану рада Општинске управе Општине Нови Град за период од 2025-2027. године – објава на веб сајту	Кабинет Начелника, Одсек за управљање развојем	Јуни 2024.г.
Коначна верзија Средњорочног плана рада Општинске управе Општине Нови Град за период од 2025-2027. године	Кабинет Начелника, Одсек за управљање развојем	01.07.2024.г.
Израда радне верзије Годишњег плана рада свих организационих јединица Општинске управе Општине Нови Град за 2025.годину	Све организационе јединице општинске управе	15.07.2024.

Израда радне верзије обједињеног Годишњег плана рада Начелника и Општинске управе Општине Нови Град за 2025.годину	Кабинет Начелника, Одсек за управљање развојем	31.07.2024.
Израда захтјева за Нацрт буџета за 2025.годину организационих јединица Општинске управе Општине Нови Град према радној верзији годишњег плана рада	Све организационе јединице општинске управе	Август 2024.г.
Усклађивање Годишњег плана рада Начелника и Општинске управе Општине Нови Град за 2025.годину са усвојеним Буџетом општине за 2025.годину	Све организационе јединице општинске управе	Јануар 2025.г.
Достављање Годишњег плана рада Начелника и Општинске управе Општине Нови Град за 2025.годину скупштини општине на усвајање	Начелник општине	31.03.2025.
Одлука о покретању процеса израде Стратегије развоја за период од 2027-2033	Начелник општине	Јануар 2026

Све организационе јединице унутар Општинске управе Општине Нови Град су **ОБАВЕЗНЕ** да претходно дефинисане активности, као и активности наведене у Ажурираном акционом плану за спровођење Ревидиране стратегије развоја Општине Нови Град за период од 2024.-2026.године укључе у своје средњорочне и годишње планове рада, како би исти били имплементирани у наредном периоду и како би били адекватно подржани Буџетом општине.

Радна верзија Средњорочног плана рада Општинске управе Општине Нови Град за период од 2025-2027. године ће се, у складу са Чланом 9., тачка 7. Уредбе о спроведбеним документима Републике Српске (Службени гласник Републике Српске број 8/22), објавити на интернет страницама општине с циљем спровођења консултација са социоекономским партнерима и широм јавношћу.

Коначна верзија Средњорочног плана рада Општинске управе Општине Нови Град за период од 2025-2027 (усаглашена након јавних консултација) ће бити основа за израду Годишњег плана рада Начелника и Општинске управе Општине Нови Град за 2025.годину, на начин да ће се детаљније разрадити прва година из Средњорочног плана рада. Начелник општине и општинска управа ће, у складу са Чланом 14. Уредбе о спроведбеним документима у Републици Српској, припремити радну верзију Годишњег плана рада Начелника и Општинске управе Општине Нови Град за 2025.годину најкасније до 31.07.2024. године. **Радна верзија Годишњег плана рада Начелника и Општинске управе Општине Нови Град за 2025.годину користиће се у процесу израде захтјева за годишњи буџет**, а након усвајања буџета, извршиће се усклађивање Годишњег плана рада са усвојеним буџетом. Начелник општине ће доставити Годишњи план рада начелника општине и општинске управе за 2025. годину Скупштини општине на усвајање најкасније до 31.03.2025.године.

У складу са Законом о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 63/21), а у циљу благовремене припреме стратегије развоја за наредни плански период, неопходно је да почетком 2026.године Начелник општине донесе Одлуку о покретању процеса израде Стратегије развоја за период од 2027-2033, именује Општински развојни тим и тематске радне групе, како би се приједлог Стратегије развоја за период од 2027-2033 упутио Скупштини општине на разматрање и усвајање до краја 2026.године.

Анекс 1: Ажуриран акциони план за спровођење Ревидиране стратегије развоја Општине Нови Град за период 2024. – 2026. године

НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ:

Мирослав Дрљача, дипл.инг. шум.